

Sygn. akt IV KO 101/21

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

na posiedzeniu w dniu 12 sierpnia 2021 r.

bez udziału stron

w sprawie M. O. oskarżonego z art. 231 § 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu wniosku Sądu Rejonowego w M.

z dnia 26 lipca 2021 r., sygn. akt II K (...),

w przedmiocie przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Wniosek Sądu Rejonowego w M. o przekazanie sprawy oskarżonego M. O. do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, nie zasługiwał na uwzględnienie. Argumentacja przytoczona na jego poparcie wcale nie przekonuje, że w przedmiotowej sprawie występują przesłanki uzasadniające zmianę właściwości miejscowej Sądu I instancji ukształtowanej normą ustawową.

Podkreślić należy, że przepis art. 37 k.p.k., określający wyjątek od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejsca popełnienia przestępstwa, ma na względzie m.in. takie sytuacje, które mogą stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania danej sprawy w obiektywny sposób. Jednak skorzystanie z wyjątkowej instytucji procesowej, jaką jest zmiana właściwości miejscowej na

podstawie art. 37 k.p.k., musi zostać poprzedzone ustaleniem o spełnieniu przesłanki wymienionej w tym przepisie, tj. wykazaniem, że rozpoznanie przedmiotowej sprawy w sądzie dotychczas właściwym zagraża dobru wymiaru sprawiedliwości.

W istniejących realiach to wymaganie nie zostało spełnione. Argumentacja przedstawiona przez Sąd występujący z wnioskiem powołuje się w pierwszej kolejności na to, że z inicjatywą postulującą ubieganie się o zmianę właściwości miejscowej wystąpił pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, jakim jest Gmina M.. Nie jest to zatem wyraz przekonania Sądu występującego o zastosowanie przez Sąd Najwyższy instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. o istnieniu zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, które mogłoby zostać narażone na uszczerbek w wyniku rozpoznania w Sądzie właściwym na podstawie ustawy sprawy M. O. będącego byłym burmistrzem miasta i gminy Myślenice. Tymczasem, obowiązująca procedura karna nie przewiduje uprawnienia stron procesowych do inicjowania działań zmierzających do przekazania w tym trybie sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

Trudno też doszukać się racjonalnego argumentu przemawiającego za zmianą właściwości miejscowej w wywodzie wskazującym na ścisłe powiązanie stron postępowania z małym środowiskiem lokalnym. Nie ma więc żadnych przesłanek aby dopatrywać się w tej okoliczności kolizji interesów mogących rodzić obawę co do zachowania bezstronności przez sędziów tego właśnie Sądu, który jest właściwy z mocy ustawy. Realizacja ustawowej zasady właściwości miejscowej zakłada przecież rozpoznawanie spraw powstałych często na poziomie relacji lokalnych. Uwzględnienie poglądu, który w takich sytuacjach przemawiałby za wystąpieniem o zmianę właściwości w trybie art. 37 k.p.k., rodziłoby konieczność szerokiego odejścia w drodze indywidualnych decyzji Sądu Najwyższego od obowiązku stosowania normy rangi nie tylko ustawowej, lecz nawet konstytucyjnej (art. 45 Konstytucji RP), do czego nie ma żadnych podstaw.

Podnosząc natomiast zagadnienie relacji interpersonalnych, sam Sąd wnioskujący o przekazanie sprawy przyznaje, że zostały podjęte stosowne rozstrzygnięcia w przedmiocie wyłączenia sędziów, których to dotyczyło.

Wnosząc o zastosowanie instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. należy każdorazowo wykazać, że istotnie – w konkretnie istniejących realiach – może powstać wątpliwość co do możliwości rzeczywiście obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy. Tymczasem, Sąd występujący z wnioskiem w trybie art. 37 k.p.k., w istocie sam takich obaw i wątpliwości nie wyraża słusznie podkreślając, że *„Sąd orzekający w sprawie ma obowiązek być niezależny i niezawisły, a w konsekwencji osądzić sprawę w sposób obiektywny”*.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.